

Lumina Sărbătorii

On. Red. «Asociațiunea»

Loco (str. Șaguna 6)

Foaie săptămânală pei

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40—
 Pe o jumătate de an „ 20—
 Pe un pătrar de an „ 10—

== Un număr 1 Lev. ==

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Imnul Regal.

Trăiască Regele
 În pace și onor,
 De țară iubitor,
 Șapărător de țară!
 Fi'n veci glorios
 Peste noi!
 Fi'n veci norocos
 În războiu!
 O, Doamne sfinte,
 Ceresc Părinte,
 Susține cu a Ta mână
 Coroana română!

Trăiască Patria
 Cât soarele ceresc,
 Raiu vesel pământesc,
 Cu mare, jalnic nume
 Fi'n veci el ferit
 De nevoi!
 Fi'n veci locuit
 De Eroii!
 O, Doamne sfinte,
 Ceresc Părinte,
 Intinde a Ta mână
 Pe țara română!

Regele Ferdinand I.

Regina Maria.

Incoronarea.

Acum Duminică avem cea mai mare zi din istoria neamului românesc și cel mai mare praznic din Calendarul neamului nostru: Incoronarea celui dântâi Rege al tuturor Românilor.

Din vremi bătrâne, de demult, neamul nostru a avut un Testament și o Profeție scrise în vorbele:

«Dacă dușmanul vostru va cere legăminte rușinoase dela voi, atunci mai bine muriți prin sabia lui, decât să fiți privitori împilării și ticăloșiei țării voastre. Domnul Dumnezeu părinților voștri însă se va îndura de lacrimile slugilor sale și va ridica dintre voi pe cineva, carele va așeza iarăși pe urmașii voștri în volnicia și puterea de mai înainte» (Cronică veche).

Testamentul l-am ascultat. Trecutul neamului nostru este plin de jertfe și lupte, de martiri și mucenici ca o dovadă că pentru cerințele «rușinoase» de supunere străinilor, noi am avut un singur răspuns: «murim mai bine 'n luptă»...

Și după atâtea jertfe iată se împlinește acum și profeția: «Domnul Dumnezeu părinților noștri înduratu-s-au de lacrimile tale, norod nemân-

găiat, înduratu-s-au de durerea plângerilor tale țară română» și a «ridicat» între noi un Craiu mare și viteaz: Ferdinand I, carele se va încorona acum Duminică Impărat al tuturor Românilor. Acest Impărat «ne va așeza iarăși în volnicia și puterea de mai înainte» pentru că neamul nostru a fost din începuturile sale de viață împărătească a Impăratului Traian.

Românilor! Marele praznic de Duminică trebuie să fie înainte de toate praznicul mulțumirii noastre bunului Dumnezeu că ne-a învrednicit să-l ajungem. Ca și oarecând Israiltenii din Biblie așa și neamul nostru a trecut prin Egiptul robiiilor, prin iobăgia Faraonilor, prin deșerturi de suferințe și mări roșite de sânge. Cuvine-se dar acum Duminică sub cerul deschis dela Alba-Iulia precum și în toate bisericile noastre să mulțumim lui Dumnezeu că ne-a «păzit cu mână tare și cu braț înalt» și ne-a adus până aici prin furtunile veacurilor.

Praznicul de Duminică trebuie să fie apoi praznic de legământ cu Dumnezeu părinților noștri. În Testamentul Vechiu încoronarea era semnul legământului de supunere și ascultare ce-l făcea poporul întreg lui Iehova-Dumnezeu. Acum Duminică și noi cele 14

milioane de Români stăm în fața lui Dumnezeu și Dumnezeu așa va grăi către noi: «Eu sunt Domnul Dumnezeuul vostru, celce v'am scos pe voi din Egipt, când erați robi și am rupt legătura jugului vostru». (III Moise 26, 13). «Din țări și din neamuri v'am adunat pe voi, dela răsărituri și dela apusuri, dela miază-noapte și dela mare» (psalm 106)... «De veți umbla întru poruncile mele și de veți păzi învățăturile mele și le veți face pre' ele, eu voi umbla întru voi și voi fi vouă Dumnezeu și voi veți fi mie popor». (III Moise 26 3, 12).

Românilor! Cu ziua de Duminică, Alba-Iulia ne lasă o moștenire câștigată cu veacuri întregi de jertfe și lupte. Ca să o păstrăm ne trebuie credința părinților noștri, ne trebuie legătura ce au avut-o și au ținut-o ei totdeauna cu Dumnezeu. «Ca să păstrăm moștenirea aceasta ne trebuie o mare stăruință și priveghere; jertfe necurmăte și o unire strânsă între oamenii de acelaș sânge...» (Cântarea României).

Stăpâniți de aceste gândiri să strigăm în praznicul cel mare de Duminică: Trăiască Regele și Regina tuturor Românilor.

P. Trifa.

Cum s'a sfințit biserica Incoronării.

Duminea trecută a fost o zi de sărbătoare mare pentru credincioșii din cetatea lui Mihai Viteazul. Acolo s'au adunat căpeteniile bisericii noastre drept măritoare, trimișii cărmuirii politice și mulțime de norod, ca să sfințească, cu mare alai, lăcașul ridicat pentru încoronarea celui dintâi rege al tuturor Românilor.

La gară.

Încă de Sâmbătă dimineața au sosit la Alba-Iulia Mitropolii: Nicolae al Ardealului, Gurie al Basarabiei și episcopul Vartolomeu al Râmnicului. La gară au fost întâmpinați de pâr. protopop Teculescu, de prefectul județean, de primarul orașului, trimișii armatei precum și de un mare număr de cetățeni, cari au venit să primească cu drag în mijlocul lor pe înalții oaspeți.

La scurta dar inimoasa cuvântare de bun sosire, rostită de dl Dr. Sava, primarul orașului, răspunde Pâr. Mitropolit Nicolae, tâlcuind poporului adunat însemnătatea zilei și a lucrării pe care vine s'o îndeplinească.

La primăria orașului.

La ceasurile 11 înainte de amiază a avut loc primirea trimișilor diferitelor așezăminte obștești, cari au venit să salute pe înaltele fețe bisericesti și să-și arete neclătită lor dragoste și credință față de biserică strămoșească, față de slăvitul Tron și Patria iubită.

Una după alta s'au perindat delegațiile slujbașilor județeni, ai orașului, ai preoțimii, ortodoxe, unite, papistașe și reformate, profesorii liceului din loc ș. a. «toți într'un gând mărturisind» și dorind Mitropolitului nostru sănătate și îndelungată păstorire, Regelui și Reginei domnie glorioasă — și fericire scumpei noastre patrii.

Mitropolitul le-a mulțumit tuturor pe rând pentru dragostea și cinstea ce i-o arată și le-a dat înțelepte sfaturi și îndemnuri bune pentruca printr'o împreună lucrare și înțrărire a tuturor neamurilor din țară să ne refacem tot mai mult rosturile și să ne pregătim un viitor strălucit.

A doua zi, Duminecă, încă de pela ceasurile 7 a început lumea să se adune la biserică cea veche, de unde avea să pornească spre cetate, unde e zidită biserică nouă a Incoronării.

A sosit și părintele episcop Nicolae al Clujului, cu suita sa.

Pela ceasurile 8 s'azăză toată lumea în rând; Vr'o trezeci de preoți în frunte cu patru vlădici toți în odăjdii sfinte, dădeau desfășurării șireag o înfățișare strălucită și măreață, cum rar li e dat omului să vază. N'au lipsit nici băieții dela școală, nici armata, cu bănzile ei bine răsunătoare.

De-a dreapta și de-a stânga drumului localnicii priveau cu capetele descoperite și cu multă cucernicie — minunea ce le-a fost dat s'o vadă. Iar steagurile mândre fălăiau mărețe deasupra caselor împodobite — vestind parca întregii lumi bucuria zilei.

Pela 9 cortegiul ajunge în curtea catedralei.

Biserica Incoronării

e ridicată tocmai pe locul bisericii vechi, zidite de Viteazul Voevod Mihai în mijlocul cetății Bălgradului (Alba-Iulia). E zugrăvită frumos și împodobită cu flori și figuri scobite în zid — de-și iau ochii, nu altceva. Cam la mijlocul bisericii, de-a dreapta și de-a stânga, lângă câte-un stâlp de marmură, sunt așezate scaunele Regelui și al Reginei. Podoaba acestor scaune e coroana regală scobită deasemenea foarte iscusit în lemn.

Biserica e zidită în mijlocul unei curți încunjurate de un frumos coridor cu două rânduri de stâlpi albi ca zăpada — cam în felul mănăstirilor din vechea Țară Românească. Alături de aceste coridoare sunt

încăperile în cari va locui familia regală la încoronare și oridecâteori va veni să șadă în Alba-Iulia.

În afară de aceste încăperi s'au mai zidit în apropierea bisericii și alte palate dintre cari cea mai frumoasă e așa numita sală a tronului, unde se țin serbările cu asemenea prilejuri și ai cărui pereți sunt împodobiți cu chipurile marilor noștri vovezi, eroi naționali și iscusite căpetenii bisericesti.

În fața curții catedralei se întinde o piață mare și netedă ca masa. La un capăt al acesteia s'a zidit o măreață poartă triumfală — să te tot miri de frumusețea ei! Pe această poartă va intra în cetate gloriosul nostru rege Ferdinand I, că pe aici a intrat în ea triumfător și viteazul său înaintaș, Voevodul Mihai.

Iar jur împrejurul cetății, la depărtări mai mici sau mai mari, se desprind crestele dealurilor cu viile lor bogate, dealurile mărețe, cari veghează ca niște străjeri neadormiți, așezați acolo de orânduirea dumnezeiască.

Săvârșindu-se slujba de sfințire în curte, după întreita încununare a bisericii, tot norodul intră la sfânta liturghie. Erau de față și trei miniștri: dl Vaitoianu, dl Bonu și dl general Moșoiu. Toată suflarea asculta cucernic acordurile cântărilor sfinte, cântate cu meșteșug neîntrecut de corul catedralei din Sibiu sub conducerea iscusitului profesor T. Popovici.

Vorbirea mitropolitului Nicolae al Ardealului.

La sfârșitul slujbei, care a ținut până după ciasurile 12 din zi, înalt Prea Sfinția Sa pâr. Mitropolit Nicolae a rostit o înălțătoare predică, mulțumind lui Dumnezeu că ne-a îndreznit să ajungem aceste zile de mare bucurie. În cuvinte pline de simțire adâncă și avânt a arătat suferințele și jertfele înaintașilor noștri și a îndemnat poporul să țină cu tot sufletul la Biserică și țara noastră, că numai astfel vom putea păstra și întemeinici izbânda, cu care ne-a încununat Dumnezeu strădaniile noastre de veacuri.

Așa s'a sfințit lăcașul de închinare, în care se va încorona cel dintâi împărat al României întregite.

Patru vlădici din cele patru colțuri ale țării au înălțat rugăciuni fierbinți către Părintele cel ceresc, care ne-a ajutat să ridicăm biserică încoronării tocmai pe locul, unde viteazul vovevod Mihai zidise biserică vechii noastre Mitropolii.

E cea mai frumoasă izbândă, pe care ne-o putea hărăzi dumnezeul părinților noștri după atâtea veacuri de obidă și jertfe.

Programul (mersul) amănunțit al sărbătorilor Incoronării.

Guvernul a făcut un program amănunțit despre întreg mersul sărbătorilor încoronării. Amăsurat acestui program serbările de Duminecă, Luni și Marți vor decurge așa:

Ziua I.

Duminecă, la Alba-Iulia:

La orele 9 și 15 minute coboară din trenul regal MM. LL. Regele, Regina, principele moștenitor și întreaga Familie Regală. Vor fi întâmpinați de președintele guvernului și generalii țării cari vor însoți călare cortegiul regal.

În oraș, Regele și Regina vor fi întâmpinați cu pâine și sare din partea primarului din Alba-Iulia. După aceasta suita regală se va împărți astfel că va rămânea numai Regele, Regina, Principele, Prințesa moștenitoare și generalii la un loc, iar ceilalți vor pleca înainte cu automobilele la biserică încoronării.

La orele 9 și 30 minute pleacă la biserică Regele și Regina. Vor lua loc în trăsura regală împreună cu Principele

și Prințesa moștenitoare. Ca însoțitori vor avea pe generalii țării în ținută călare și două plutoane de roșiori.

La orele 10 sosesc la biserică încoronării. Cei invitați se vor afla de mai înainte în biserică fiecare la locul său. Președintele guvernului și președinții parlamentului vor aștepta în pridvorul bisericii pe MM. LL. Regele și Regina, iar Mitropolitul Primat li va întâmpina la intrarea în biserică. După aceste se va face slujba sf. Liturghii.

După terminarea sf. slujbe, Regele și Regina încunjuțați de Mitropolii și Episcopii țării pleacă afară din biserică către baldachinul (loc ridicat și acoperit) ce este așezat în fața clopotniței de lângă biserică. În urma Regelui și Reginei merg Prințesele și Prințesa, Familia Regală iar după ei regii și principii străini precum și toți ceilalți din biserică. Ajungând la baldachin, Regele și Regina se așează sub el și se începe slujba încoronării (despre felul cum se face încoronarea cetii în altă parte a gazetei).

La orele 10 și jumătate se va așeza coroana pe capul MM. LL. Regele și Regina. În această clipă vor răsuna la Alba-Iulia și în toate capitalele de județe 101 bubuituri de tun și se vor trage toate clopotele tuturor bisericilor din țară.

După sfârșitul slujbei care face ungearea și încoronarea, 4 crainici (vestitori) așezați în cele 4 colțuri a poporului strâns în piață, vor ceti poporului proclamațiunea (vestirea) încoronării.

După aceasta Regele și Regina se retrag în locul ales pentru lăcuința lor, unde depun coroanele.

Orele 12. Dejun în sala Unirii și în sala Teatrului, iar afară ospățul poporului.

La orele 2 și jumătate după amiază se va face defilarea trupelor în fața Regelui, Reginei, Familiei Regale și a tuturor înalților oaspeți.

Plecarea la București. După defilarea trupelor MM. LL. Regele și Regina, Familia Regală și toți invitații vor părăsi Alba-Iulia plecând la București unde se vor desfășura mai departe serbările.

Ziua II-a.

Luni, la București.

Orele 10. Primirea la gară a Regelui și Familiei Regale.

Orele 10 și 15 minute. Plecarea suitei regale spre București. În oraș suita va trece prin o măreață poartă de triumf unde primarul orașului va primi cu pâine și sare pe Regele și Regina.

În momentul trecerii prin poarta de triumf vor răsuna 101 bubuituri de tun și se vor trage toate clopotele bisericilor din București.

Orele 12 și jumătate suita regală sosește la biserică Mitropoliei unde Mitropolitul Primat întâmpină pe Regele și Regina la intrarea în biserică. După aceasta urmează slujba sf. Liturghii, iar la ora 1 și 15 minute după amiază eșirea din biserică și retragerea în ordinea cu care a venit.

Orele 2 după amiază. Defilarea cortegiului istoric (despre care scriem în altă parte) și a celor 10 mii de primari din toată țara. Cu aceste se încheie ziua a II-a.

Ziua III-a.

Marți, la București.

Dela 10—11 recepții (primiri) la palatul regal.

La orele 12: Regele și Regina vor merge la arenele romane unde vor primi închinarea (omagiul) celor 10 mii de primari dintre cari unul va vorbi în numele tuturor. Seara va fi teatru și retragere cu torțe pe străzile Bucureștilor. Acesta este mersul sărbătorilor încoronării la Alba-Iulia și București.

La sate și orașe sărbătoarea încoronării se va face așa după cum am mai scris și în numerele trecute.

„Și l-au uns pe David Impărat preste tot Israilul“

(Cartea Impăraților II 5, 3).

«Și au venit toți bătrânii lui Israil la împăratul în Hevron, și le-a făcut lor împăratul David legătură în Hevron înaintea Domnului, și l-au uns pe David Impărat preste tot Israilul»... (Cartea Impăraților II 5, 3).

«Și luând Samuil vasul cel cu untdelemn a turnat pe capul lui Saul și sărutându-l i-a zis lui: Iată te-au uns pe tine Domnul Impărat preste poporul său Israil, și tu vei împărăți întru poporul

Domnului, și-l vei mântui pe el din mâinile vrăjmașilor lui celor de prin prejur, și acesta va fi fie semn, cum că te-a uns Domnul să fi Impărat peste moștenirea sa...

Și a zis Samuil către tot poporul: văzut-ați pe care și a ales Domnul, că nu este asemenea lui întru voi toți, și a cunoscut tot poporul, și a zis: să trăiască Impăratul! (Cartea Impăraților 10, 1, 24).

Iată așa ne istorisește Biblia încoronarea celor dintâi Impărați ai poporului israiltean: Saul și David. Datina încoronării a trecut apoi din Vechiul Testament și din istoria poporului israiltean și la toate popoarele creștine. Acum cu prilegiul praznicului încoronării dela Alba-Iulia vom căuta să aflăm din Scripturi ce însemnătate a avut cea dintâi încoronare în istoria poporului israiltean. Cercetând Scripturile aflăm foarte multe asemănări între istoria noastră și a lor, între încoronarea noastră și a lor.

Incoronarea celui dintâi împărat al Israiltenilor a sosit după veacuri întregi de zbuciumări, lupte și suferințe. Praznicul încoronării celui dintâi împărat a lor, a trecut prin robia cea grea din Egipt, a trecut prin Marea roșie, prin pustiurile suferințelor și prin lupte grele cu împărați și neamuri străine.

Și încoronarea noastră a trecut prin iobăgia Egiptenilor noștri, prin deșerturile suferințelor și prin atâtea mări înroșite cu sângele luptelor cari s'au sfârșit cu Marea cea roșie și mare a războiului trecut.

Biblia ne spune apoi că David s'a încoronat pentru întâia dată ca «Impărat peste tot Israilul». Asta a însemnat că Israiltenii și-au văzut împlinite așteptările și nădejile lor de veacuri. Impărăția lor și împăratul lor. Praznicul încoronării noastre de Duminecă ne aduce și nouă împlinirea nădejilor și așteptărilor noastre de veacuri: Impărăția noastră și împăratul neamului românesc.

Dar să luăm aminte! Incoronarea Impăraților israilteni a mai însemnat încă și altceva decât încheerea zbuciumărilor și împlinirea nădejilor unui popor: a însemnat *legătura de supunere și ascultare ce a făcut-o poporul israiltean cu Iehova, Dumnezeu*. Înainte de încoronarea lui Saul, Biblia ne spune că «Samuil a adunat poporul înaintea lui Iehova la Masifat» și le-a zis: «Așa grăiește Iehova Dumnezeu: ascultă Israile și nu uita că eu V'am scos din Egipt și V'am izbăvit din mâna lui Faraon și dintr'a tuturor Impăraților cari vă năcăjiau pe voi» (Cartea Impăraților I 10, 17, 18). Tot asemenea și David când s'a uns întru împărat a făcut legământ înaintea lui D-zeu.

Și praznicul încoronării noastre de Duminecă trebuie să fie legământ între noi și Dumnezeu neamului nostru. La Alba-Iulia ca odinioară la Masifat va sta și poporul nostru «înaintea lui Dumnezeu». Duminecă este ziua cea mare și sfântă când cele 14 milioane de Români vor face legământ de ascultare și supunere către Dumnezeu părinților noștri și neamului nostru. La Alba-Iulia ca la Masifat «așa va grăi Domnul: să nu uitați Românilor că eu v'am scos pe voi din mâinile Impăraților streini cari «vă năcăjeau pe voi» și v'am păzit cu mână tare și cu braț înalt» prin furtunile veacurilor.

«De veți umbra întru poruncile mele și de veți păzi învățăturile mele și le veți face pe ele, eu voi umbla întru voi și voi fi vouă Dumnezeu și voi veți fi mie popor» (III Moise 26, 3, 12). I. Trifa.

La Bălgrad.

Sus la Bălgrad pe cetate
Vulturul din aripi bate
Da nu-i Vultur zburător,
Ci e steag biruitor
El durerile răzbnă
Și'n mănunchi pe frați adună.

La Bălgrad, cetate sfântă,
Codrul freamătă și cântă
Da nu-i codru foșnitor
Că-i o țară și-un popor
Care cântă și se închină
Pentru Rege și Regină.

Sus la Bălgradul slăvit
Soare nou a răsărit,
Da nu-i soare lăminat
Ci e vodă 'ncoronat
Și nu-i stea din zări albastre,
Ci e Doamna țării noastre.

Ține-i Doamne, pe-amândoi
Pentru țară, pentru noi
Cât pe-a cerului țării
Soarele va încălzi,
Că din noapte și robie
Ne-au adus la 'mpărăție!

I. U. Soricu.

Regele nostru Ferdinand I

— cu ce și-a câștigat dragostea poporului. —

Doară nici unul din Regii Europei n'are dragostea și iubirea poporului său în așa măsură ca Regele nostru Ferdinand I-ul. Și Regele Ferdinand n'a primit așa gratuit odată cu tronul această dragoste, ci și-a câștigat-o cu jertfe. Iubirea și inima cuiva numai cu iubire și inimă se poate dobândi. În marcele războiului pentru întregirea neamului nostru, și-a câștigat Regele Ferdinand iubirea poporului său. Dela începutul până la sfârșitul războiului, Regele a stat neîncetat în mijlocul iubiților săi ostași și a trăit împreună cu ei toate durerile, greutățile și suferințele luptelor și refugiului de prin Moldova.

Dar Regele Ferdinand și-a câștigat iubirea netrecătoare a poporului său și prin altceva: în mijlocul luptelor a făcut ostașilor sărbătoreasca făgăduință că le va împărți pământ îndată după sfârșitul războiului. Și Regele și-a ținut cuvântul dat. Îndată după sfârșitul războiului, *El a fost cel dintâi care și-a împărțit moșia țăranilor*. După războiul dela Plevna, Țara dăruise Coroanei, adică Regilor țării moșie mare, care se cheamă «Domeniul Coroanei». Această moșie a împărțit-o Regele Ferdinand țăranilor. Pida sa a făcut apoi irugă prin care se scurg astăzi moșiile în mâna țăranilor.

Inceputului făcut de Regele nostru pot mulțumi țărani că împărțirea moșiilor nu s'a mai amânat, ci merge astăzi cu zor înainte.

Pentru toate aceste Regele nostru se numește cu dreptul și Regele țăranilor și ca răsplătă Duminecă milioanele de țărani vor striga din toată inima și sufletul lor: Trăiască Regele.

«Și a zis Domnul către Moise: văzând am văzut năcazul poporului meu în Egipt și strigarea lor am auzit. Și m'am pogorât să-i scot pe ei din mâna Egiptenilor și să-i bag în pământ mult și bun». (II Moise 3, 7, 8).

Din scrierile Reginei noastre Maria.

— „Fără odihnă erau nopțile Regelui și somnul fugia dela dânsul“... —

«Vreau să vorbesc de o seară neuitată seară de vară, chiar înainte de declarația războiului.

Deși căldura era copleșitoare, Regele și cu mine rămăsesem în oraș, neputând părăsi Capitala noastră în clipa când nori de furtună se strâneau tot mai negri la hotarele noastre. Un sentiment greu de înțunec se întindea peste toate, inimile erau neliniștite; tulburi sufletele. Și inima Regelui nu era cea mai puțin tulburată din toate.

Erau zile de așteptare în tremur de inimă. Știam bine că aripa războiului plutia acum în preajma țării noastre, și ca doi părinți cu grijă cătam spre zări, simțind că se apropie Ceasul Ursitei, că nimic nu mai poate opri acum furtuna care era să se sfarme asupra țării noastre.

Fără odihnă erau nopțile Regelui, somnul fugia de dânsul, sufletu-i era sfâșiat de îndoială. — Era acesta oare momentul cel bun? Dacă trage sabia, va fi oare pentru binele țării? Cuvântul ce are să spuie, cuvânt care trebuia să taie toate legăturile lui cu ce i-a fost drag odată, cuvântul acesta va duce oare poporul lui la împlinirea Visului de Aur?

Aceasta era problema înaltă ca munții care-i păzia patul noaptea, sarcina grea ca lumea care-i apăsa pieptul și pe care avea s'o ducă, oriunde mergea, împreună cu dânsul.

Din cartea «Țara mea».

Cum se va face Incoronarea?

Incoronarea se va face în biserica încoronării dela Alba-Iulia așa:

Duminecă la orele 10, Mitropolitul Primat încunjurat de toți Mitropoliții și Episcopii bisericii noastre ortodoxe încep sfânta slujbă la sfârșitul căreia se face un Te-Deum, adică rugăciune de mulțumită și de chemare a Duhului sfânt. Să cetesc apoi rugăciuni anumite întocmite pentru aceste momente, după cari apoi Mitropolitul Primat ia în mâni Coroana Regelui și o dă în mâinile Președintelui din Senatul țării (adecă casa de sus a țării) și apoi luând Coroana Reginei, o dă în mâna Președintelui din casa deputaților. Cei tînd apoi încă o rugăciune de binecuvântare peste ambele Coroane, președintele Senatului pune coroana pe capul Regelui și președintele deputaților pe capul Reginei. În acest moment răsună tunurile și se trag clopotele în toată țara.

Incoronarea se face în chipul arătat mai sus din pricina că pe Regele și Regina îi încoronează Dumnezeu și Poporul. De aceea în numele Domnului Biserica binecuvintează și ridică Coroanele, iar în numele Poporului deputații le pun mai departe pe capul Regelui și Reginei. Cum însă cei 500 de deputați, cari închipue poporul întreg, nu pot odată toți să țină Coroana țării, ei însărcinează dintre ei pe președinții sfatului țării să facă acest lucru în numele lor și a poporului.

Horia și Cloșca în temnița cetății din Alba-Iulia.

Intre zidurile cetății din Alba-Iulia și astăzi se vede temnița strâmtă și neagră în care a stat Horia și Cloșca ferecoți în lanțuri grele. Tot în această temniță a fost închis și Iancu și palmuit de temnițarul Hoen.

Jertfele lor vor fi acum Duminecă răz-bunate și răsplătite.

*Bate vânt din răsărit
Veste neagră mi-a venit
Că la temniță'n Bălgrad
Sunt trei frați de spân-
[zurat...
(Cântec vechiu).*

Cum istorisesc bătrânii (cronicarii)

mișleasca ucidere a lui Mihai Viteazul.

«Impăratul (Austriei) împacă atunci pe Basta cu Mihai-Vodă și-i trimise în Ardeal. Ei se întâmpinară cu Sigismund Báthory, care-și luase țara îndărăt, la Goroslău.

De acolo se rădicară, și veniră în luncile Turdei. Și deaderă mulțumită lui Dumnezeu. Și mergea Mihai-Vodă la Basta Giurgiu de se rugă să-i dea cătăva oaste ajutoriu ca să se ducă la Făgăraș, să scoată de acolo pre Doamnă-sa și pre fiu-său Nicoala-Vodă, că era' acolo închiși de Unguri de cătăva vreme. Iar Basta Giurgiu, fiind amestecat cu Ardelenii cu multe sfaturi reale și hicleane spre Mihai-Vodă ca să-l omoare, din gură i se făgădui să-i dea Neamți ajutoriu, dar în inimă făcând meșteșug hiclean, zise lui Mihai Vodă ca să-și trimiță toate oștile înainte la Făgăraș, numai să rămâie el cu Curtea lui, și trecând câteva zile, îi va da ajutoriu. Și, după cuvântul lui cel hiclean, Mihai făcu așa.

O, bun privilegiu își făcu Basta spre pierderea bunului și viteazului Mihai Vodă! Iar, când fû într'o dimineață, 9 August 1601, văzû Mihai-Vodă oastea nemțească viind cătră cortul lui, unii călări, alții pedestri, și socotî Mihai Vodă că aceștia sânt ajutoriu lui, și nimica de dânsii nu se temea. Iar ei, procleșii, nu au fost ajutoriu, ci vrăjmași.

Și, deacă văzû că sosesc, ieși Mihai-Vodă din cortul său înaintea lor, veasel, și le zise: «Bine ați venit, voinicilor, viteajilor!». Iar ei se răpeziră asupra lui ca niște dihanii sălbatece, cu săbiile scoase. Ci unul deade cu sulita și-l lovi drept în inimă, iar altul degrab' îi tăie capul. Și căzû trupul lui cel frumos ca un copaciu, pentru că nu știuse, nici se împrilegise sabia lui cea iute în mâna lui cea vitează.

Și-i rămase trupul gol, în pulbere aruncat. Că așa au lucrat pisma încă din începutul lumii, că pisma au pierdut pre mulți bărbați făr' de vină, ca și acesta. Căci eră ajutoriu creștinilor, și stă tare, ca un viteaz bun, pentru ei, cât făcuse pre Turci de tremura' de frica lui. Iar diavolul cel ce nu vâ binele neamului creștinesc, nu l-au iăsat Ci iată că, cu meșteșugurile lui, au intrat prin inima celor răi, hicleani, până l deaderă și morții. Și rămaseră creștinii, și mai vartos Țara-Românească, săraci de dânsul.

Pentru aceasta dar cade-se să blestemăm toți creștinii pre neamul unguresc, mai vartos căci sânt oameni răi și hicleani încă din fealiul lor. Așijderea și pre Basta Giurgiu, căci au ascultat pre domni ungurești, de au ucis pre Mihai-Vodă, făr' de nicio vină. Unii ca acei să fie anafteama! Adevăr, acel Basta încă și-au luat plata dela Impăratul Rodolf, că l-au belit de viu la foale.

Precum scrie, că: «Cine sapă groapa altuia, el cade într'însa».

Din scrierile Reginei noastre Maria.

— „Pribeagă eram la Iași, fără vatră, fără casă și fără cel mai mic copil al meu“... —

«Fără să fiu anunțată, m'am furișat în vremea refugiului în orașul Iași — pribeagă, fără vatră, fără casă, fără cel mai mic copil al meu... Și iarna se apropia, și ceva asemenea cu desnădejdea zăcea la rădăcinile inimii mele.

O Iașule! Vom uita noi vre-odată lunile ce au trecut cheltuindu-se în cuprinsul tău! De nedescris sunt suferințele căroră li-au fost martore străzile tale; zăpada stătea ca munții lângă casele tale; cete de cerșitori își băteau pietrele, și atâția dintre ei, biruiți de nevoie, se culcau pe dânsule ca să moară.

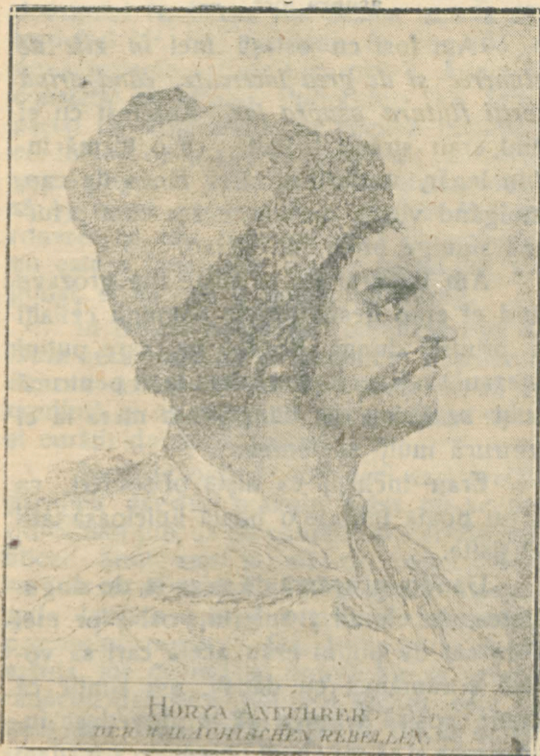
Te-am văzut, icoană a mizeriei, zguduită de groază, tremurând de frig; și în cele mai întunecate și nenorocite colțuri ale tale am răsbătut, căutând pe cei în nevoie de ajutor, dând tot ce puteam. Dar era totdeauna prea puțin; toată iubirea mea și toată mila mea putea să ușureze numai o părticică din restriștea ce o întâmpinam la fiecare pas!

Cu adevărat grozavă-ți era înfățișarea în acele luni de iarnă, o, Iașule! Măncarea era puțină, și mai puține lemne; spitalele erau pline cu vârf, așa încât cei ce nu se îndreptaseră cu totul trebuiau să facă loc altora, ale căror nevoi păreau a fi mai grabnice, și de aceia fețe așa de palide rătăceau pe străzile tale.

Ca niște stafii, soldații noștri neîndestulător hrăniți rătăceau dela un adăpost la altul, adesea neputând găsi nicăiri unde să-și plece capetele chinuite de friguri. Munciam, ne trudiam, încercam să facem minuni, dar mijloacele de transport erau neîndestulătoare, comunicația era întreruptă; pretutindeni zăpada stătea ca niște bariere crude care ne împedecau să ajungem unde voiam!... Și a venit o clipă grozavă, când nu se găsiu scânduri destule pentru a face sicrie morților! Multe cimitire stau ascunse de jur împrejurul orașului Iași, unde câmp a trebuit să se adauge câmpului pentruca să poată încăpea morții. Atâtea drumuri pioase am făcut la aceste cimitire și stând între movilele fără nume, cu lacrimi în ochi m'am rugat pentru fii căzuți ai mamei care niciodată nu-i vor mai vedea înapoi!...

«Fericit este neamul căruia este Domnul Dumnezeu lui, norodul pe care l-a ales moștenire luiși». (Psalm 32, 12).

Jertfele trecutului la Alba-Iulia.

HORIA.

„Neamurile trec prin ispite și cercări“

«Să nu ne scârbim de vremea trecută când bătrânii povestesc bătăliile cele uriașe, și ne arată dărâmurile cetăților; când ne spun lupta, sgomotul, sângele vărsat și câmpiile de morți, ciuma și bătaia focului, foamea și războiul, și pe câmpiile părjolate cetele tătarești, târând în fuga mare, legați de cozile cailor pe femei, pe copii, și bătrânii!... Era putere, vitejie și jertfe... cei ce făceau faptele mari aveau o moșie... și erau umărul drept al moșiei. Și ridicau stâlpi de locuință, și țara era o țară de fală și zidul cel tare al credinței!»...

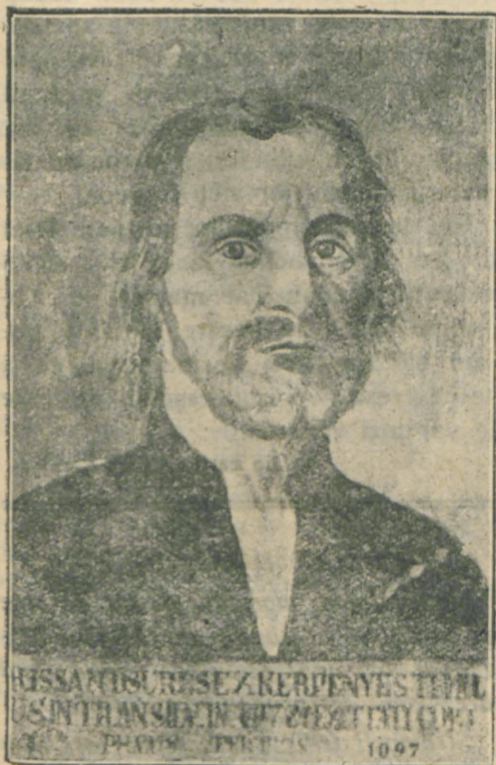
* * *

«Neamurile trec prin ispite și cercări, până ce intră priceperea întrânsele și se înțeleg; așa și ferul numai prin foc se îmiădie și se face strălucitor».

(«Cântarea României»).

«Trecut-am prin foc și prin apă și ne-a scos pe noi Domnul întru odihnă».

(Psalm 65, 11).

CRIȘAN.

In poporul nostru este o credință veche care spune că orice casă nouă cere jertfă de om. Din această credință a eșit frumoasa poezie «Mănăstirea dela Argeș». «Pe Argeș în jos, pe un mal trumos» plecase Manole cu «9 meșteri mari» să ridice mănăstire «loc de pomenire». Dar zidirea nu mergea nici cum, căci ce «zideau ei ziua», «noaptea se surupa». Și n'a putut o isprăvi până când Manole nu și-a îngropat soția în zidul mănăstirii.

Mare înțelepciune a pus poporul nostru în această poezie. Înțelepciunea ei ne învață că orice lucru mare și frumos cere jertfă mare și scumpă ca să se poată isprăvi. Și praznicul măreț dela Alba-Iulia și-a cerut jertfele lui și își are jertfele lui. In zidurile cetății dela Alba-Iulia este îngropată jertfa mucenicilor: Horia, Iancu, Cloșca și Crișan. In pământul pe care s'a ridicat biserica încoronării sunt îngropate toate jertfele trecutului nostru, toate suferințele, durerile și suspinările neamului nostru.

Praznicul de Duminecă este praznicul Invierii neamului nostru și îndărătul lui stă săptămâna patimilor noastre, stă Golgota noastră cea lungă și grea pe care au sfârșit-o cei optsute de mii de Români, cari în vremea războiului au așezat crucea morții lor și invierii noastre în vârful ei.

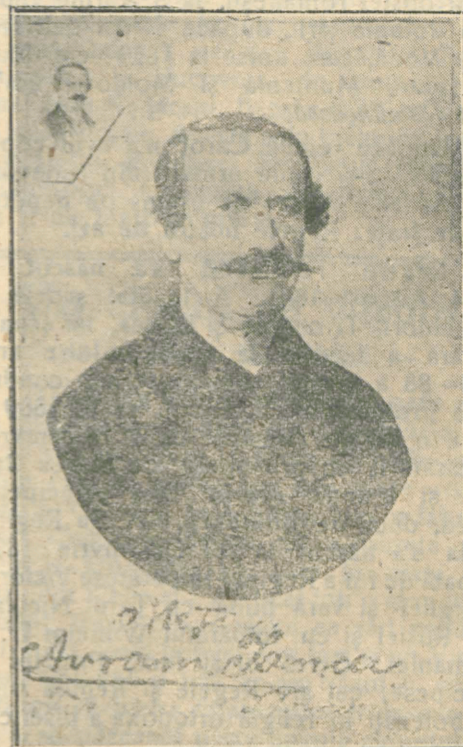
Praznicul de Duminecă ni l-au adus jertfele trecutului și de aceea la Alba-Iulia nu vom fi numai noi, ci și toți martirii și mucenicii neamului nostru.

In ceata acestor martiri și mucenici vor fi și cei 4 arătați aici: Horia, Iancu, Cloșca și Crișan. Toți patru au suferit mucenicie la Alba-Iulia. In zidurile cetății dela Alba Iulia se vede și azi temnița cea neagră în care lanțuri grele au strâns mâinile și picioarele lui Horia și soților lui. La Alba-Iulia s'a înălțat roata care l-a tăiat în bucăți pe Horia și lemnele pe cari au fost spânzurați Cloșca și Crișan. In temnița cetății dela Alba-Iulia a fost închis multă vreme și Avram Iancu, craiul munților. In clădirea măreață a Impărăției românești ca în mănăstirea lui Manole sunt îngropate și jertfele lor, sunt îngropate toate jertfele trecutului nostru.

Să luăm aminte! Praznicul de Duminecă sfințește și binecuvintează o clădire ce s'a ridicat pe moaște de martiri și mucenici. Martirii și mucenicii îngropați în temelia acestei clădiri se odihnesc sau suspină, așa dupăcum purtările noastre din ea vor fi bune sau rele.

Alba-Iulia ne lasă acum o moștenire câștigată cu veacuri întregi de lupte, jertfe și suferințe. «Ca să păstrăm moștenirea aceasta ne trebuie o mare stăruință și priveghere, jertfe necurmăte și o unire strânsă între oamenii din acelaș sânge, astfel cu toții să stea pentru unul și unul pentru toți»...

I. F.

IANCU.

„Focul jertfelor“...

«Nici un foc nu curăță ca focul jertfei; nici o flacăra nu se suie mai drept până în inima dumnezeizii!»

De aceea, o țara mea, nu te gândi niciodată care ți-au fost încercările, nici care pot să mai fie. Prin flacăra trebuie să treacă oțelul înainte de a fi o bună sabie tare. Fie-ți nezguduită credința și susține-ți speranța; mai mare ești prin suferințele tale și prin felul cum le-ai purtat, mai vrednică ești de biruință! Un popor care a știut să sufere are și dreptul la viață.

Sufletele eroilor noștri morți și-au făcut drum spre faimă; izbânda pământescă n'are înțeles decât numai dacă cinstea țării stă înaltă ca o culme.

Mai sunt încă destule ceasuri cari ne despart de biruință, dar jertfe așa de mari și suferinți așa de grele nu pot fi toate în zadar. Țara și poporul meu au trecut prin focul jertfelor și aceste jertfe vor aduce învierea neamului meu»...

(«Țara mea»).

Regina Maria.

CLOȘCA.

Dinastia Română.

Intemeietorul Casei domnitoare române a fost Regele Carol I, chemat de glasul obștei românești, la 8 Aprilie 1866, să ia domnia țării, după ce a fost detronat Cuza Vodă, care unise la 1859 cele două principate, Muntenia și Moldova într-o *Țară Românească*.

După ce regele Carol n'a avut copii, a trebuit să-și caute urmași din rudeniile sale. Astfel și-a ales de urmaș pe nepotul său de frate: Regele nostru de azi.

Regele Ferdinand s'a născut la 12/24 August 1865. A învățat școala la Düsseldorf, Tribingen și Lipsca, iar școala militară a făcut-o la Cassel. Intre anii 1883-88 a învățat românește sub conducerea profesorului V. Pacin, iar în 1889 a intrat în armata română. La 29 Decembrie s'a căsătorit cu principesa de Marea Britanie și Irlanda Maria, fiica principelui Alfred, duce de Edinburg. M. Sa Regina Maria s'a născut la 17 Octombrie 1875 nepoată de frate a Reginei-Împărătese Victoria a Angliei și vară bună cu Țarul Nicolae II al Rusiei și cu Împăratul Wilhelm II al Germaniei. Cei 5 fii și fiice, Principi și Principese, cei are Regele și Regina sunt toțibotezați în religia ortodoxă a bisericii noastre.

M. Sa Regele Ferdinand I a suit tronul românesc în cele mai grele clipe din viața neamului nostru. În învălmășagul războiului mare era vorba de viața sau de moartea noastră. Legat cu inima de neamul său de viață germană, Regele Ferdinand nu stătu totuși o clipă la îndoială că trebuie să meargă împreună cu visele de veacuri ale țării pe care o stăpânea și ale întreg poporului românesc. Și atunci își trase sabia vitează împotriva stăpânitorilor streini și asupritori ai Românilor din Ardeal și Bucovina și porni în elan mare, la acea în veci neuitată sfântă Marie-mare din 1916, să cucerească ce era de cucerit. Suferințele trecutului nu fuseseră de ajuns însă. Mai trebuiau jefite noi. Și le-am dat și pe acestea pentruca să ajungem la adunarea națională din toamna lui 1918 și la această zi mare a încoronării din 1922. Domnul ceartă adeseori pe cei buni și drepti, dar nu lasă nerăspălită credința lor și jefita lor curată.

Cum a cuprins Mihai Viteazul Alba-Iulia

— și ne-a lăsat un vis ce s'a împlinit acum. —

Pe toamnă după strânsul bucatelor, Mihai își rosti, «pasul cel mare». În ziua de 13 Octombrie în orașul Ploești luă jurământul oștilor. Peste-o săptămână își întindea corturile în fața Brașovului. Acolo stătu două zile. Mihai în toată vremea asta, era stăpânit ca de un fior de friguri. Sufletul lui, atins de aripa unui vis uriaș, simția în clipele acelea, că mai presus de viața, de coroana, de mărirea lui trecătoare, se cumpănia soarta unui neam, dreptatea nu numai a frânturii încăpute în hotarele țărișoarei lui, ci marea dreptate a întregului neam Românesc.

La 25 Octombrie Mihai, cu patruzeci de mii de ostași, era lângă Sibiu, gata de luptă. Andrei Batori, cu tot atâta oștire, adunată în pripa neprevederii, se așezase pe câmpia dintre Sibiu și târgul Șelimbreg. El mai cercă prin soli isteți, pornita descărcare a faptelor s'o împiedice cu vorbe în cari trufia se grozăvia cât putea, ca să nu se bage de seamă că tremură de frică. — Dar cine să mai întoarcă săgeata scăpată din arc.

Noaptea de 27 spre 28, o noapte ulmitor de limpede și scânteitoare, oștenii din amândouă taberile o petrecură veghind, în neliniștea așteptării. Fiecare-și zicea: poate că e cea din urmă. Mijirea dimineții îi găsi în picioare, gata de luptă. Și nu se

dădea nici un semn, și toți se întrebau: ce mai așteptăm? Soarele se ridicase de-o suliță pe cer, în toate era o înfiorare, o încremenire neînțeleasă. Se mai aștepta care vr'o solie? Deodată un bufnet zguditor zbucni într'un nor de fum din tabăra maghiară, — aproape în același timp i se răspunse din tabăra română, — și cele două puteri se înșfăcă în crâncena îmbrățișare a morții. Era o frământare, un clocot de iad, în care caii se prăbușeau peste oameni, învăluți de laolaltă în orbirea aceluiaș viitor, brațele se împleteau ca șerpilor, glasurile omenești aveau ceva din urletul fiarelor, piepturi și capete trosneau sub copitele cailor, uluiți, sălbăticiți și ei ca și călăreții lor. — Dar ce e? Ce sunt pălcurile acelea de mișei, cari se îmbrâncesc în fuga spaimei de moarte?... Unde vă duceți nevrednici urmași ai celor ce-au minunat lumea sub steagul lui Mircea și al lui Tepeș!... Pentru asta veniți atâta loc?...

Și toată viața puindu-și-o într'o clipă, biruitorul dela Călugăreni se aruncă învăpăiat înaintea oștii, scumpei lui oști, spartă de-un iuruș năprasnic al călărimii maghiare și, strângând-o, învălind-o parcă în țaria și hotărârea sufletului lui, o întoarse iarăși în luptă. El însuș, în fruntea cetelor de Cazaci pe care și-le ținuse de-o parte, se năpusti cu atâta îndârjire, încât oastea ce se credea biruitoare, izbită în față ca de-o grindină, se buluci deavala îndărăt. Cei din urmă văzându-se îngrămădiți spre tabără, înfricoșați o rupseră de fugă. Dar șiruri proaspete le luară locul; scrâșnind se luptau și unii și alții — cât vreme de patru ceasuri nu se mai știu de care parte se va lămuri izbânda. Cel dintâi care o știu, fu Andrei Batori, și în clipa în care o știu, dând pinteni calului, se năpusti orbește... nu însă, ca Mihai, în vălmășagul morții, ci îndărăt, în bezna codrului dinspre Seghișoara — gonind aiurit, fără să mai cate în urmă, fără alt cuget, fără altă licărire de speranță decât aceea de a scăpa cu zile. Când prinseră de veste ai lui, pedestrima lui Mihai nu mai avea cu cine lupta, — numai călăreții vânară până în noapte pe cei din urmă apărători ai părșitului Ardeal. Incet huetul se potoli. Torții luminară îngrozitoare a sălbătăciei omenești. Se rânduiră străji de jur împrejur; și biruitorii dormiră în paturile biruiților. Ardealul era al Românilor, — iar al Românilor.

A doua zi dimineață viteazul Domn plecă spre Alba-Iulia. Orașele, cetățile, satele i se închinău în cale, cunoscându-l de stăpân. Frunțași bătrâni îi eșiau înainte cu pâine și cu sare.

În ziua de 1 Noembrie, în sunetul clopotelor și în strigăte de trâmbiți, Mihai intră în Alba-Iulia, călare, în fruntea ostașilor lui, și trase deadreptul la palatul domnesc. Țara, prin căpeteniile ei, jură credință veșnică noului Domn și fiului său Pătrașcu.

Astfel ca și Traian, Mihai se făcu al doilea cuceritor al Ardealului. În el Români, toți Români, și-au văzut în scăpărarea unei clipe de noroc, pe întâiul izbânditor al celui mai scump vis a lor...

A. Vlahuță.

«Din robie resare libertatea și jugul aduce mântuirea precum furtuna liniștea. Ridică-ți acum capul țară bântuită de vijeliile lumii, țară legată de jugul durerii». («Cântarea României».)

Din scrierile Reginei noastre Maria.

— „Am fost cu ostașii mei în zile de întunec și de grea încercare, când aripa morții flutura asupra lor“... —

«Am fost cu ostașii mei în zile de întunec și de grea încercare, când aripa morții flutura asupra lor. Am fost cu ei când erau strânși laolaltă, ca o turmă într'un lagăr, unde holera-și făcea de cap, smulgând viețile lor tinere așa cum o furtună smulge puternicii stejari.

Am împărțit cu ei acele zile grozave când ei erau despărțiți de oamenii ceilalți ca printr'o dungă de foc pe care puținii cutezau s'o treacă. Am mers la ei pentru că mulți se feriau de dânsii, am mers la ei pentru că mulți se temeau...

Erau închiși, ca niște prizonieri, ca să nu poată întinde o boală lipicioasă țării celeilalte.

Dându-mi seamă de mizeria, de singurătatea, de chinul și suferința ostașilor mei și de cât de puținii erau aceia cari să voiască a rămânea cu dânsii, am simțit că acuma sosise vremea să le dovedesc iubirea mea și să-mi chem un curaj care știam bine că nu-mi va lipsi niciodată când ceasul primejdiei va fi bătut.

Frică mie? O, nu, nu! Nu-mi era frică, și de aceea-mi era mai ușor decât cum li se părea altora în ce-i privește, dar fiind sănătoasă și plină de viață, deprinsă cu lucruri frumoase și curate în jurul meu, carnea și sângele mi se cutremurau fără voie la gândul că trebuie să intru în atingere așa de groznică și să văd lucruri așa de triste la privire.

Multe zile am rămas în mijlocul soldaților mei, și Dumnezeu mi-a îngăduit să pot fi de vre un ajutor; zile de strașnică trudă, zile de întunec, când ce vedeam erau lucruri pe care niciodată nu voiu mai putea să le uit.

În vremea aceasta m'am apropiat foarte mult de inimile ostașilor mei. Ei știau că nu m'am ferit de ei când mulți se temeau; ei știu că am rămas cu ei așa încât să nu se simtă părăsiți, să nu fie tratați ca niște lepădături, când așa de crudă le-a fost partea.

Pe deplin fui în stare atunci să le dovedesc că străina nu mai era straină, ci cu toată inima și sufletul întreg, dintre ai lor una!

O, bieții mei ostași tineri! I-am văzut cu umflătele fețe vinete, cu ochii căzuți în cap, sângerăți, i-am văzut în spasme groznice, când orice ajutor omenesc le lipsia, i-am văzut țapeni și muți când își sfârșiseră ultima luptă; am stat lângă paturile chinului lor, rugându-mă tăcut pentru umilele lor vieți fragede.

Nici în mormintele lor nu i-am lăsat uitați. Am ingenunchiat lângă ele, acolo unde ar fi ingenunchiat mamele lor, soțiile, copiii lor, și pe fiecare moviliță puștie am sămănat flori de mireasmă, ca și florile ce cresc în jurul caselor pe care nu le vor mai vedea...

(Din cartea «Țara mea».)

Vorbe înțelepte.

Nu e nici-un mormânt destul de bine închis ca să nu pătrundă dintr'ânsul blăstăm, și nici unul destul de adânc până la care să nu se coboare recunoștința.

Strămoșii trăiesc totdeauna: ori ca o dojană, ori ca o binecuvântare. N. Iorga.

Pentru „Foaia Poporului“.

«Foaia Poporului» Nr. 40 gazeta domnului N. Bratu, din Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 12, cuprinde în paginile ei două articole asupra Incoronării. Avem de constatat că «Foaia Poporului» s'a îndepărtat cu desăvârșire de vechea menire a ei: în loc de a cultiva poporul; ea otrăvește poporul. «Foaia Poporului» voeste să oprească poporul de a se duce la încoronare. Și rău face pentru că Incoronarea nu este a liberarilor nici a partidului național, ci ea este a poporului întreg.

În istoria neamului românesc ziua de Duminică este ca și praznicul Paștilor și deaceia trebuie să ne apropiem de ea cu credință și cu dragoste și cu sufletul curat și curățit de orice patimi.

Sunt de osândit toți acei cari nici în preajma acestui praznic sfânt nu se pot ridica mai presus de patimile și certele politice. Sunt apoi și mai de osândit acei cari zi cu zi cearcă să și pogoare «belșugul» lor de ură și otravă și în sufletul poporului nostru. Dar fie siguri că sămânța lor de ură și otravă nu va prinde rădăcini pentru că poporul nostru este cu mult mai cuminte și înțelept decât să nu știe alege neghiina din graiu.

Politica n'are ce căuta în praznicul de Duminică pentru că nu politica, nu partidul liberal va pune Coroanele pe capul Regelui și Reginei, ci le va pune Biserica și poporul, credința și vitejia neamului nostru. Coroana va trebui să rămână deapururi ferită de petele patimilor politice. Va trebui să rămână pe veci curată ca și lacrima celor cari au plâns în întunec pentru întregirea neamului.

Sărbătoarea încoronării ne au adus-o veacurile și o trăim o singură dată. Numai cei mici la suflet, cei înecați de patimi n'au loc în sufletul lor pentru acest praznic.

Să-i iertăm însă pentru învierea neamului. Cei înțelegători să se buure căci mare ne-a fost jertfa, mare să ne fie bucuria; și uităm întunericul morții și să credem în lumina învierii noastre.

Volbură Poiană.

In jurul Incoronării.

— Știri și amănunte. —

Trenuri gratuite se vor pune la îndemâna celor cari vor pleca la serbările Incoronării din Alba-Iulia în chipul următor:

Din *Timișoara—Arad* vor pleca la 14 Octombrie oarele 6 dimineața și vor sosi la Alba-Iulia în aceeași zi la oarele 18,25 adică seara la 6 și jumătate. Trenul *Brașov—Teiuș* va pleca la 14 Octombrie, oarele 8 și va sosi în Alba-Iulia la oarele 17 adică 5 după amiază. Trenul *Satu-mare—Oradea mare—Teiuș* va pleca la 13 Octombrie oarele 21 (9 seara) și va sosi la Alba-Iulia la 14 Octombrie oarele 15 (3 după amiază). Trenul *Aiud—Feldioara* va pleca la 13 Octombrie, oarele 10 seara și va ajunge la Alba-Iulia la 14 Octombrie oarele 16,20 (adică 4 și jumătate).

Trenurile cu reducere de 75 la sută, vor fi: *Timișoara—Arad—Alba-Iulia*, va pleca la 6,45 (14 Oct.) și va sosi la oarele 19 aceeași zi.

Trenul *Brașov—Teiuș—Alba-Iulia* va pleca la oarele 15,14 (13 Oct.) sosind la ora 0,22 (14 Oct.) Trenul *Aiud—Feldioara—Blaj*, va pleca la oarele 5 (13 Oct.) sosind în aceeași zi la oarele 22,50.

Cele 3 zile de praznic nu se vor socoti ca obligatoare pentru încetarea de orice muncă în ele — așa precum se vorbea, ci numai cea dintâi (Duminică) va fi obligată de prăznuire și odihnă pentru toată lumea. Fabricile și muncitorii vor lucra. Numai școlile, ostașii și dirigătorii vor ținea toate cele 3 zile de praznic.

Ce vor mânca primarii la București? Celor 10 mii de primari li se va da la București o singură masă, încolo fiecare cu straița lui. La această masă vor fi următoarele mâncări: Țuică bătrână cu măsline

și mezeluri (îmbucături de carne și pâne). Friptură de vițel cu murături și oțet, cașcaval (brânză) și câte o jumătate de litră de vin la fiecare.

Toate vasele din cari vor mânca vor fi din pământ smălțuit. Impodobite cu chipurile Coroanei și a Regelui, și le vor primi ca dar și amintire de încoronare (1 ceașcă de țuică, o cană, 2 farfurii și un urciur).

Amnestie (iertare) se va da cu privilegiul încoronării multor judecați și pedepșiți pentru diferite greșale.

Regina noastră Maria

— este și o scriitoare vestită. —

Și ca să vedeți cât de frumos scrie, citiți cele ce le publicăm în numărul acesta din gazetă. Le-am scos din o carte a Ei intitulată «Țara mea». Suferințele din războiul cel mare, pe cari le-a trăit și Ea, sunt zugrăvite în această carte cu atâta mestesug și belșug sufletească încât nu le poți citi fără să nu scapi lacrimi din ochi.

Noi Românii avem mândria deosebită de a avea acum pe a doua Regină scriitoare pentru că și Regina Elisaveta era vestită în toată lumea cu scrierile ei pe cari le-a publicat sub numele de «Carmen Silva».

Cei cari n'ați auzit încă ce jertfe a făcut Regina noastră în vremea războiului și a refugierii de prin Moldova, citiți cele publicate în acest număr («Pribeagă eram la Iași, fără vatră, fără casă și fără cel mai mic copil al meu...», «Am fost cu ostașii mei în zile de întunec și grea încercare...») Citiți-le ca să vedeți și să cunoașteți ce suflet mare și inimă de aur are Regina neamului românesc.

Cortegiul istoric la serbările Incoronării.

Din prilejul serbărilor încoronării, la București se va alcătui și un cortegiul istoric care va defila înaintea Familiei Regale, și a poporului. Acest cortegiul înseamnă că diferite grupuri de oameni se vor alcătui și îmbrăca astfel ca să dea înfățișare și închipuire diferitelor veacuri ale trecutului nostru. Vor fi 15 astfel de grupuri și cine le va vedea trecând pe străzile dela București, va vedea întreg trecutul neamului nostru trecând pe dinaintea ochilor săi. Cortegiul va defila așa că bănzile militare vor începe a sufla marșul eroilor și apoi va începe a răsări ca din pământ trecutul cu oamenii lui și întâmplările lui.

În ceata dintâi vor sosi 2 mândri călăreți: *Împăratul Traian și regele Decebal* încunjuțați de ostașii lor ca o aducere aminte că ei sunt strămoșii nostri cari ne-au așezat aici. La o depărtare de 50 metri, urmează după ei *ceata descălătorilor Dragoș Vodă și Radu Negru*. Grupul 3 și 4 va cuprinde veacul lui *Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare*. Gruparea a 5-a va închipui *intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia*. Mihai Viteazul va trece pe un frumos cal alb și va fi încunjuțat de trâmbișii și toboșarii călări și ei. Gruparea a 8-a va înfățișa *revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan*. Horia înaintea în frunte, alături vine Cloșca și Crișan iar după ei moși purtând topoare și steagul revoluției pe care se vede crucea deasupra unei inimi străpunsă de sabie și cu scrisoarea: «Trăiască Horea, Regele Daciei». În mijlocul poporului se vede și un preot cu crucea în frunte. Ceata a 9-a înfățișează revoluția lui *Tudor Vladimirescu*, iar în a 10-a ceată sosește *Avram Iancu*. Înaintea lui merg buciunătorii cu tulpice și lănceri având un preot în mijlocul lor. În urma lor vine Iancu, regele munților cu loagărul lui, tribunii, prefectii lui și moși înarmați. După acestea vin altele grupuri cari înfățișează unirea Munteniei cu Moldova precum și războiul cu Turcii de pela Plevna. Sfârșitul îl face gruparea a 15-a care închipue biruința neamului și unirea tuturor Românilor. Acest grup se ivește cu un car de triumf tras de 4 cai. În acest car aurit stau în

picioare 2 ostași români cu trâmbișile în mâni. Deasupra lor se ridică o femeie aripată închipuind «Biruința». În urma acestui car vine un alt închipuind tranșee și sârme ghimpate în cari stau ostași și 4 țărance, adică: vechiul Regat, Ardealul, Basarabia și Bucovina. În urma lor vin cinci cete de țărani, fiecare ceată cu portul și steagul său. Aceste cete închipue unirea Ardealului, Moldovei, Munteniei, Banatului și Dobrogei. Cu aceste se încheie cortegiul. Va fi de toată frumseța.

Un clopot ce vorbea

— în piața din Sibiu. —

Unul din cele 3 clopote turnate pentru biserica încoronării din Alba-Iulia a fost făcut aici în Sibiu la firma «Schieb», care acum este în partea cea mai mare românească. Ca să-și facă nume bun la fabrică, firma «Schieb» înainte de a trimite clopotul la Alba-Iulia, l-a scos în piața cea mare din Sibiu și l-a ridicat într-o clopotniță anumit făcut din 4 stâlpi ca să-l vadă și să-l audă toată lumea. Am fost și eu Vineri seara să-l văd și iată ce-am văzut și auzit: Fabrica «Schieb» întâmplător trimisese un Săcui să păzească peste noapte clopotul iar în jurul lui nu mai încăpeai de Sași și Unguri cari se uitau la el și se înghesuiau care de care să-i clatine limba ca să-i audă graiul. Se părea că fiecare voia să-l întrebe câte ceva pe clopotul ce sta gata de plecare. Și clopotul le răspundea tuturor grăind: «amin, amin zic vouă că adevărate sunt vorbele Scripturii: tot cela ce se înalță smeri-se-va, iar cela ce se smerește înalță-se-va».

«A fost o vreme — de care voi cu drag vă aduceți aminte — când în dieta dela Cluj părinții și moșii voștri spuneau că numai 3 națiuni stăpânesc Ardealul: Ungurii, Sașii și Săcuii... Românii erau numai slugile și iobagii lor umiliți... Acum eu plec la Alba-Iulia să vestesc că s'au schimbat vremurile și a sosit Împărăția Românilor!»...

Astfel vorbea clopotul către străinii cari se înghesuiau să-l tragă de limbă ca să grăiască.

Primejdiile din Răsărit

— când se grămădesc, când iară se rădesc. —

Sfatul de pace dela Mudania. În orașelul Mudania din Turcia, s'au strâns săptămâna trecut trimișii Angliei, Franței, Turciei și Greciei la sfatul de împăcare între Turci și Greci. Sfatul s'a spart fără ispravă întrucât Grecii au declarat că nu vreau să iasă din Tracia de răsărit pe care o stăpânesc ei dela războiul cel mare încoaci. La asta Turcii au răspuns că își pleacă armata să ocupe Constantinopolul și să-și ia cu luptă Tracia. Veniseră și vesti rele că Turcii ar fi plecat înainte și ar sta față în față cu Englezii, iar Grecii duc armată mare în Tracia. Se părea că acum acum vor durdui iarăși tunetele și fulgerile războiului. Dar primejdia s'a potolit și de data asta pentru că:

Grecii s'au învoit să iasă de bună voie din Tracia, care va fi ocupată de Englezi și Francezi și după ce o vor stăpâni ei o lună, vor preda-o Turciei. Până atunci a rămas să se strângă din nou toți la un alt sfat de pace, în care să poată pune granițe între cei împriținați. De vor perde Grecii Tracia, vor suferi o mare și rușinoasă înfrângere și slăbire pentru țara lor.

Sunt primejdiile de războiu? Nu sunt, pentru că cele ce se petrec acum în Răsărit sunt iaca supărările și rivalitățile (întrecerile) dintre Anglia și Franța. Turcii și Grecii sunt jucării de gumă în mâinile lor. Englezii umflă pe Greci, Francezii pe Turci, dar nici unii nu și umflă păpușile așa de tare ca să crepe și să facă războiu pentru că de un nou războiu și o nouă tulburare a lumii cei mari să tem mai tare ca noi cei mici.

Incurcăturile din Răsărit le avem tocmai din pricina că Anglia și Franța nu se pot înțelege asupra stăpânirii cornului de aur. Acum sosește veste din Paris că ar fi făcut înțelegere nouă și statornică An-

glia și Franța cu privire la stăpânirea Răsăritului. De va fi adevărat bine va fi, dar de nu va fi adevărat apoi cei mari și tari vor mai face încă hărăeli între cei mici și slabi așa cum fac acum între Greci și Turci. Adevărat că războiul nu va eși din aceste hărăeli, dar o parte rea tot își au și ele: aceea că răd și se întăresc învinșii de ieri: Nemții, Bulgarii, Rușii precum și toți acei cari doresc tulburarea apelor păcii ca să poată apoi ei pescui în turbure.

Calendarul săptămânii.

✽ Octomvrie 31 zile. ✽

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	2 Muc. Ciprian	15 Teresia
Luni	3 M. Dionisie Areop.	16 Gallu
Marți	4 Păr. Ieroteu	17 Hedwig
Merc.	5 Mucenița Haretina	18 Luca Ev.
Joi	6 † Apost. Toma	19 Ferdinand
Vineri	7 Mcii Sergiu și Vach	20 Vendelin
Sâmb.	8 Cuv. Pelagia	21 Ursula

Târguri. In 15 Octomvrie: Dicio-Sânmartin, Pâncota, Petroșeni, Praid, in 16: Aiud, Archita, Archiud (județul Cluj), Borcuta, Carțfalău, Hălmeag, Ileanda-mare, Sighet (Marmației), in 19: Brașov, Cehul-Silvaniei, in 20: Lugoj, Tășnad, in 21: Bonțida și Ghiriș.

Stirile săptămânei.

„Lumina Satelor“ a ieșit acum în 8 fețe. Ea ar putea eși tot așa și mai de parte... dacă ar avea sprijinul a cât mai mulți abonați cari își plătesc regulat abonamentul.

Plătiți-vă deci regulat abonamentul și răspândiți în toate părțile gazeta noastră pentru ca să se poată mări și să poată lumina tot mai mult. Cine trimite 10 Lei capătă gazeta până la anul nou. Acei cărora le a eșit abonamentul și primesc în numărul acesta provocare de plată, să-și înoiască abonamentul trimițând 10 Lei până la anul nou, căci acesta e cel din urmă număr ce li se trimite. Pe așteptare nu putem trimite gazeta pentru că sunt grozav de mari speșele tiparului.

Preoți, învățători, plugari! Stăruțiți pentru răspândirea gazetei prin satele noastre!

Clopotele dela biserica încoronării. Pentru biserica încoronării s'au turnat 3 clopote. Cel mai mare a fost turnat aici la Sibiu și are peste 1000 kilograme. Acest clopot a fost turnat din țevi de tun și are următoarea scrisoare pe el: «Făcutu s'au acest clopot pentru biserica românească din nou ridicată pe locul clădirii lui Mihai Viteazul în zilele Regelui Ferdinand I în întregitor de țară și Domn al tuturor Românilor în 1922, anul încoronării sale la Alba-Iulia».

Moșii la Alba-Iulia își vor avea și ei locul ce li se cuvine în marele praznic al încoronării ca și acei cari au adus atâtea jertfe și au purtat atâtea lupte pentru sosirea zilei de Duminecă. Pe lângă aceasta, Moșii sunt legați cu toate amintirile și durerile trecutului de «Bălgrad». La Alba-Iulia a fost tăiat pe roată Horia și omorât Cloșca și Crișan. Și Iancu, «regele» lor a fost închis și pălmuit în temnița Bălgradului. Cei cari vor pleca acum din țara Moșilor la Alba Iulia nu vor fi singuri. În fruntea lor vor veni acum martirii trecutului: Horia și Iancu cu «loagărul» lui. Acum va veni și Iancu să se întâlnească la Alba Iulia cu un alt împărat care nu-i aduce medalii și ranguri, ci dreptate și răsplată.

O altă năpastă pe Rusia: guzganii. Toate știrile ce se pot strecura din Bolșevichia spun că foametea și răul vor trece și pe iarna ce vine în țara Rușilor, din pricina că rămășițele au fost foarte slabe. Pe lângă aceasta, a mai dat un năcaz peste bieții oameni: s'au sporit grozav guzganii cari rod acum roada strânsă acasă prin patule și hambare. Puținul ce va scăpa de ei nu va scăpa apoi de guzganii bolșevicilor cari încă de pe acum au început să revizeze munca și truda oamenilor.

Transporturile nu se vor opri. Mai zilele trecute se răspândise vestea că din pricina serbărilor încoronării se vor opri și transporturile pe 10 zile. Acum ocăruierea dela București dă de știre că această veste a fost o minciună întrucât transporturile nu se vor opri, ci își vor face calea lor mai departe.

Sodoma și Gomora într'un sat din zilele noastre: pământul s'a deschis și a înghițit 3 oameni. În o comună de lângă Baia-mare (Centaver) a fost săptămâna trecută o întâmplare de mare groază pentru creștinii de acolo. În adâncurile pământului a început a bubui de parea că se prăpăde lumea. Într'un loc pământul s'a deschis și flăcări mari de foc au început a țâșni din adâncurile lui. Pe 3 oameni ce se aflau în apropierea acestui loc i-a înghițit pământul de vii. Învățații zic că atare gazuri sunt în pântecel pământului și acelea răsuflă în afară.

Noi însă zicem că e puterea lui Dumnezeu care vorbește și astăzi oamenilor prin semne și minuni. Oare în satul de lângă Baia-mare n'a fost arătarea lui Dumnezeu și porunca lui din Scripturi: «de nu vă veți îndrepta, toți veți peri»?..

Valuta (prețul) banilor. Târgul banilor în săptămâna trecută a stat așa:

1 dolar american	cu . . .	Lei 165.—
1 franc francez	„ . . .	12.80
1 dinar sârbesc	„ . . .	2.—
1 coroană cehă	„ . . .	5.20
100 mărci nemțești	„ . . .	9.50
100 coroane ungurești	„ . . .	7.—

Unde să ia porție pentru apă și... aier. Bolșevicii din Rusia cearcă în fel și chip să facă samă de bani mulți pentru armata cea multă de care au lipsă ca să nu poată nime grămujda împotriva lor. Intre multele dări și aruncuri cu cari au încărcat spatele oamenilor, acum au mai pus una: dare pentru apă și aier.

Cu aeroplanele se apără America împotriva beuturilor îmbătătoare. Se știe că în America e oprită, acum de ani de zile, orice fel de beutură îmbătătoare (alcohol). Împotriva acelor cari cearcă să bage pe furis beuturi în țară, Americanii se apără cu fel de fel de măsuri aspre și bune. Mai nou acum s'au gândit să pună și aeroplanele în această slujbă. După ce contrabandele de beuturi veniau de regulă pe apă cu corăbiile, aeroplanele se ridică acum și șpionează deasupra mării și îndată ce văd atare corăbie de care bănuiesc ei că duc beutură în țara lor, aleargă înaintea ei și vestesc celor dela țărături pe cei cari se apropie cu apa dracului de țara lor. În chipul acesta cei cu corabia fără să știe nimic cad în mâna poliției americane.

Îată o țară cuminte de care pe noi ne desparte o prăpastie mai mare ca apa oceanului pentru că la noi birturile și beuturile batjocoresc înainte ziua Domnului și sârbătorile Domnului. Până când??

Bani noui în Germania: de săcară, crumpiri, ouă... În vremea din urmă a scăzut și scade grozav și prețul banilor nemțești. Nime nu știe câți bani să mai ceară pe munca lui ca să-și poată cumpăra lipsurile și din această pricină — ca și în Ungaria — au început și în Germania unii să ceară pentru muncă nu bani ci săcară, crumpiri, ouă, unsoare și alte lucruri de lipsă.

Precum se vede ne întoarcem la vremurile cele vechi: schimb pe schimb. Ar fi multe neajunsuri în acest fel de târg, dar ar fi și un bine: trântorii, speculanții și leneșii n'ar avea ce schimba.

1 sau 2 băeți

trecuți de 14 ani se primesc ca ucenici la măestrul brutar și franzelar Bucur Hurdubelea, Rășinar. (21) 2-3

AVIZ!

BANCA CENTRALĂ FILIALA — SIBIU

S'A MUTAT

cu biurourile sale în

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

unde s'a aranjat modern și corespunzător situației sale.

**Nici în Strada Cisnădiei Nr. 7, II,
și nici în Strada Turnului Nr. 33**

NU MAI ARE BIUROURI ȘI CASSA.

Exclusiv în

Piața Regele Ferdinand Nr. 14

se primesc de acum înainte

◆ **DEPUNERI PE LIBEL** ◆

cu 5½% și 6% netto.

3-6

Darea după interese o plătește institutul.

SCHIMB DE DOLARI

și alte valute totdeauna cu cele mai culante cursuri.